

ปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้แนวคิด 7Q Storytelling ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

Challenges and Contributing Factors in the Implementation of 7Q Storytelling for Early Childhood Learning Activities

นพรัตน์ จันทรโสภณ^{1*}, ทศพล สุรนัคครินทร์², สุดากาญจน์ ปัทมดิลก³, นิชฎารัตน์ รักษาสัตย์⁴

^{1,2,3,4}มหาวิทยาลัยนเรศวร, ประเทศไทย

Nopparat Chansopha¹, Todsapon Suranakkharin², Sudakarn Patamadilok³, Nichadarat Raksasat⁴

^{1,2,3,4}Naresuan University, Thailand

✉: * nopparatc@nu.ac.th

(*Author Corresponding Email)

Received: 02 September 2025; Revised: 03 November 2025; Accepted: 03 December 2025

© The Author(s) 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิด 7Q Storytelling ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และเพื่อระบุปัญหาอุปสรรค ตลอดจนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือข้อจำกัดในการนำแนวคิดดังกล่าวไปใช้ในบริบทของโรงเรียนไทย การวิจัยใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนระดับอนุบาลและประถมศึกษา จำนวน 18 คน และนักเรียนระดับปฐมวัยถึงประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบบันทึกกิจกรรม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถามปลายเปิด ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนมีความเข้าใจในแนวคิด 7Q อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$, $SD = 0.52$) โดยเข้าใจสูงสุดด้าน EQ ($\bar{X} = 3.31$) และต่ำสุดด้าน AQ ($\bar{X} = 2.65$) และ MQ ($\bar{X} = 2.71$) ปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จ ได้แก่ การสนับสนุนเชิงนโยบายจากผู้บริหาร (ร้อยละ 85.7) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (ร้อยละ 68.2) และการพัฒนาวิชาชีพของครูอย่างต่อเนื่อง อุปสรรคสำคัญได้แก่ ข้อจำกัดด้านเวลา ภาระงานที่มาก และการขาดสื่อหรือคู่มือกิจกรรมที่ครอบคลุมทุกองค์ประกอบของ 7Q จากผลการวิจัยยังพบแนวทางการแก้ปัญหาที่เหมาะสม ได้แก่ การจัดอบรมเชิงลึกเพื่อพัฒนาความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิด 7Q Storytelling อย่างเป็นระบบ การพัฒนาและจัดสรรสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแต่ละองค์ประกอบของ 7Q การสร้างแหล่งเรียนรู้ต้นแบบในโรงเรียนเพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน เพื่อสนับสนุนการเล่นอย่างต่อเนื่องในชีวิตประจำวันของเด็ก ซึ่งแนวทางเหล่านี้สามารถนำไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และพัฒนาเด็กอย่างรอบด้านและยั่งยืนในอนาคต

คำสำคัญ: การเล่นอิสระ, 7Q, ปฐมวัย, อุปสรรคในการจัดกิจกรรม, พัฒนาการเด็ก

Abstract

This qualitative study aimed to examine the implementation of the 7Q Storytelling approach in early childhood education, identifying the challenges, constraints, and factors influencing its successful application within Thai school contexts. Data were collected from 18 kindergarten and primary school teachers and 120 students ranging from early childhood to lower primary levels. Research instruments included activity observation records, semi-structured interviews, and open-ended questionnaires. The findings indicated that teachers' overall understanding of the 7Q framework was at a moderate level ($\bar{X} = 2.94$, $SD = 0.52$), with the highest comprehension in the EQ dimension ($\bar{X} = 3.31$) and the lowest in AQ ($\bar{X} = 2.65$) and MQ ($\bar{X} = 2.71$). Key factors supporting successful implementation included administrative support (85.7%), parental involvement (68.2%), and continuous professional development opportunities for teachers. Major challenges involved limited instructional time, heavy workloads, and insufficient teaching materials or activity guides encompassing all seven Q dimensions. The study suggests several practical strategies for enhancing the effectiveness of 7Q Storytelling implementation. These include providing in-depth professional development to strengthen teachers' conceptual and practical understanding of the 7Q framework, developing age-appropriate learning materials aligned with each Q component, establishing model learning environments for knowledge sharing among educators, and fostering collaborative partnerships among schools, families, and communities to integrate storytelling into children's daily experiences. These strategies can serve as a sustainable framework for improving the quality of early childhood education and promoting holistic child development in alignment with 21st-century learning goals.

Keyword: Storytelling, 7Q, early childhood education, obstacles in learning activities, child development

1.บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรมจริยธรรม กลายเป็นภารกิจสำคัญของระบบการศึกษาไทยและทั่วโลก (UNESCO, 2020) เนื่องจากช่วงปฐมวัยถือเป็น “หน้าต่างแห่งโอกาส” (window of opportunity) ที่มีอิทธิพลต่อพื้นฐานบุคลิกภาพ พฤติกรรม และทัศนคติในระยะยาว (Bronfenbrenner, 1979; Shonkoff & Phillips, 2000) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงวัยนี้จึงต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและบูรณาการแนวคิดที่ส่งเสริมการพัฒนาย่างรอบด้าน โดยเฉพาะแนวคิดที่สามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แนวคิด 7Q Storytelling หรือการใช้ “นิทานเพื่อพัฒนา 7Q” ประกอบด้วย IQ (Intelligence Quotient), EQ (Emotional Quotient), CQ (Creativity Quotient), MQ (Moral Quotient), AQ (Adversity Quotient), PQ (Physical Quotient) และ SQ (Spiritual Quotient) ซึ่งได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา (กรมสุขภาพจิต, 2562; Lickona, 2004; Rahiem, 2021) เนื่องจากสามารถหล่อหลอมเด็กให้เติบโตอย่างรอบด้าน ทั้งความคิด ความรู้สึก จินตนาการ ความยืดหยุ่นทางอารมณ์ ความสามารถในการปรับตัว การรู้จักตนเองและผู้อื่น ตลอดจนการยืนหยัดต่อแรงกดดันได้อย่างเหมาะสม

นิทานถือเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่ทรงพลังสำหรับเด็กปฐมวัย เพราะนอกจากจะสร้างความสนุกสนานแล้ว ยังช่วยเสริมสร้างกระบวนการคิดเชิงเหตุผลและจินตนาการควบคู่กัน (Isbell et al., 2004) อีกทั้งยังสามารถสะท้อนค่านิยม วัฒนธรรม และแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก และเมื่อบูรณาการกับ 7Q นิทานสามารถถูกออกแบบให้สอดคล้องกับพัฒนาการแต่ละด้าน เช่น นิทานที่ส่งเสริม EQ จะมุ่งเน้นการจัดการอารมณ์ตนเอง ขณะที่นิทานที่เน้น MQ จะปลูกฝังจริยธรรมและความซื่อสัตย์ (Lickona, 2004) อย่างไรก็ตาม แม้ 7Q Storytelling จะมีศักยภาพสูง แต่การประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทจริงยังคงเผชิญข้อจำกัดหลายประการ เช่น ความไม่เข้าใจของครูผู้สอนต่อหลักการของ 7Q การขาดแคลนสื่อหรือชุดนิทานที่ออกแบบอย่างเป็นระบบ ความไม่พร้อมด้านทักษะการเล่านิทานของครู หรือทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อกิจกรรม (Guskey, 2002; Smith & Goldstein, 2017; Rahiem, 2021) นอกจากนี้ องค์ประกอบ AQ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Stoltz (1997) ที่ชี้ว่าความสามารถในการเผชิญและเอาชนะอุปสรรคเป็นตัวชี้วัดสำคัญของความสำเร็จในชีวิต

สถานการณ์ปัจจุบันด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กไทยมีแนวโน้มที่น่าห่วง งานวิจัยของศูนย์คุณธรรม (2566) พบว่า เด็กจำนวนมากขาดทักษะการควบคุมอารมณ์ ขาดความเห็นอกเห็นใจ และมีแนวโน้มใช้ความรุนแรงเพิ่มขึ้น การละเลยต่อการปลูกฝัง MQ และ EQ ตั้งแต่วัยเยาว์อาจนำไปสู่ปัญหาพฤติกรรมและความขัดแย้งในสังคมในระยะยาว (UNICEF, 2021) ขณะที่ผลการศึกษาของ Harvard University's Center on the Developing Child (2024) ชี้ว่า พัฒนาการทางอารมณ์และสังคมในวัยเด็กมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับความสำเร็จในชีวิตด้านการศึกษา การทำงาน และคุณภาพชีวิต ดังนั้น งานวิจัยนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อทำความเข้าใจปัญหาและอุปสรรคในการนำแนวคิด 7Q Storytelling ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูปฐมวัย อันจะนำไปสู่การพัฒนาแบบบูรณาการที่ครอบคลุม เครื่องมือสนับสนุน และนโยบายด้านการศึกษามีประสิทธิภาพ โดยผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างรอบด้าน และวางรากฐานการสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมไทย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ครูผู้สอนระดับปฐมวัยประสบในการประยุกต์ใช้แนวคิด 7Q Storytelling ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการนำแนวคิด 7Q Storytelling ไปใช้ในบริบทของการจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย ทั้งในมิติของผู้สอน สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และการสนับสนุนจากครอบครัว

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่อง “ปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้แนวคิด 7Q Storytelling ในการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย” มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือข้อจำกัดในการนำแนวคิดการเล่านิทานตามกรอบแนวคิด 7Q มาใช้ในบริบทของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย โดยมีพื้นฐานจากแนวคิดที่ว่าเด็กในช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่สำคัญในการปลูกฝังคุณลักษณะด้านสติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะชีวิต ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญของพัฒนาการทั้ง 7 ด้านตามหลัก 7Q ได้แก่ IQ, EQ, MQ, CQ, AQ, PQ และ SQ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรเป็น 2 กลุ่มหลักที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการนำแนวคิด 7Q Storytelling ไปใช้จริงในสถานศึกษา ได้แก่ 1) ครูผู้สอนระดับอนุบาลและประถมศึกษา จำนวน 18 คน ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทหลักในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และนำกระบวนการ 7Q Storytelling ไปปรับใช้ และการเลือกครูทั้งระดับอนุบาลและประถมศึกษาช่วงต้นสะท้อนลักษณะการเชื่อมโยงของการพัฒนาเด็กในช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างปฐมวัยสู่ระดับประถมต้น ซึ่งเป็นช่วงสำคัญของการสร้างนิสัยและทักษะพื้นฐานด้านอารมณ์ คุณธรรม และสังคม 2) นักเรียนระดับปฐมวัยถึงประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 120 คน ซึ่งเป็นผู้รับกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวโดยตรงและเหตุผลเชิงบริบทหลักๆคือช่วงปฐมวัยและประถมต้นอยู่ในช่วงวัยทองของพัฒนาการทั้ง 7 ด้าน (IQ-SQ) ตามกรอบ 7Q การเลือกกลุ่มนี้จึงช่วยให้เห็นผลลัพธ์ของแนวคิดได้อย่างชัดเจนในวัยที่เหมาะสมที่สุดต่อการพัฒนาองค์รวม กลุ่มประชากรเหล่านี้เป็นตัวแทนที่ถูกเลือกจากโรงเรียนในโครงการวิจัยจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เพชรบุรุษวิทยา (กรุงเทพฯ) และโรงเรียนพยุหะพิทยาคม (นครสวรรค์) การเลือกกลุ่มประชากรดังกล่าวสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ต้องการสะท้อนปัญหาและอุปสรรคจากบริบทจริงของการนำแนวคิด 7Q Storytelling ไปใช้ในห้องเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งครูและนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติและได้รับผลกระทบโดยตรงจากความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถนำไปปรับใช้และพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเป็นรูปธรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือวิจัยหลัก 3 ประเภท ได้แก่ (1) แบบบันทึกผลกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยนิทาน 7Q สำหรับครูผู้สอน เพื่อเก็บข้อมูลพฤติกรรมการสอน เนื้อหา วิธีการเล่า และการตอบสนองของผู้เรียน (2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) สำหรับครูนักพัฒนาเนื้อหา และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อสะท้อนมุมมองเกี่ยวกับความเข้าใจในแนวคิด 7Q ประสบการณ์ตรงในการนำไปใช้ ตลอดจนข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ และ (3) แบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionnaire) สำหรับนักเรียนระดับปฐมวัยในรูปแบบที่เหมาะสมกับพัฒนาการ เช่น การใช้ภาพประกอบหรือคำถามเชิงสถานการณ์ เพื่อสะท้อนผลกระทบจากกิจกรรมที่ใช้แนวคิด 7Q เครื่องมือทั้งหมดผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยและนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญด้านแนวคิด 7Q และการพัฒนาเครื่องมือวิจัยอย่างน้อย 3 คน ผ่านการประเมินตามเกณฑ์ IOC (Item-Objective Congruence) โดยใช้เกณฑ์ ≥ 0.67 เป็นเกณฑ์ยอมรับได้ตามข้อเสนอของ Rovinelli &

Hambleton (1977) นอกจากนี้ เครื่องมือยังผ่านการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และทดลองใช้เบื้องต้น (pilot) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายก่อนนำไปใช้จริง โดยการเล่านิทานตามแนวทาง 7Q (7Q Storytelling) ถือเป็นกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 7 ด้านให้เกิดขึ้นอย่างบูรณาการผ่านกิจกรรมที่เด็กสามารถมีส่วนร่วม รับรู้ และสะท้อนกลับได้ในรูปแบบที่เหมาะสมตามวัย งานวิจัยฉบับนี้ตั้งอยู่บนกรอบแนวคิดของ Vygotsky (1978) ซึ่งเน้นบทบาทของครูและบริบททางสังคมในการเรียนรู้ของเด็กผ่าน “การเรียนรู้แบบมีผู้ชี้แนะ (Scaffolding)” และมุมมองของ Bruner (1996) ที่เห็นว่านิทานเป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจโลกและพัฒนาทักษะทางภาษา อารมณ์ และศีลธรรมอย่างเป็นธรรมชาติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการในช่วงภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2567 โดยใช้วิธีการแบบมีส่วนร่วมเชิงปฏิบัติ (participatory action research) ภายในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสังเกตการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนจริง และเก็บข้อมูลจากแบบบันทึกของครูร่วมกับการสัมภาษณ์ครูหลังจบกิจกรรมในแต่ละครั้ง นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้พัฒนาเนื้อหาและครูผู้ออกแบบกิจกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สะท้อนปัญหาและอุปสรรคในระดับแนวคิดและการปฏิบัติจริง พร้อมกันนี้ มีการเก็บข้อมูลจากนักเรียนผ่านกิจกรรมเสริม เช่น การวาดภาพระบายสี ตอบคำถามง่ายๆ ผ่านภาพ หรือแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยมุ่งให้เห็นผลลัพธ์ที่สะท้อนความเข้าใจและพฤติกรรมจากการเรียนรู้ด้วยนิทาน 7Q การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเชิงคุณภาพ ได้รับการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามแนวทางของ Miles, Huberman และ Saldaña (2014) โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการจัดระเบียบข้อมูล การเข้ารหัส (Coding) การสร้างหมวดหมู่ (Categorization) และการตีความเชิงความหมาย (Interpretation) เพื่อสังเคราะห์เป็นประเด็นสำคัญที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ประเด็นที่ได้ครอบคลุมทั้งปัญหาเชิงบริบทของสถานศึกษา ระดับความเข้าใจของครูผู้สอนต่อหลักการ 7Q ความพร้อมของสื่อและทรัพยากร การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) ตามหลักการของ Rovinelli และ Hambleton (1977) โดยเปรียบเทียบและตรวจสอบข้อมูลจากหลายแหล่ง ได้แก่ ครูผู้สอน นักเรียน และผู้พัฒนาเนื้อหา ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ได้ถูกนำเสนอในลักษณะของข้อค้นพบเชิงสังเคราะห์ที่ชัดเจน สามารถใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมต่อการประยุกต์ใช้แนวคิด 7Q Storytelling ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในอนาคต

4. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกผลกิจกรรม แบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง และแบบสอบถาม

ปลายเปิดซึ่งพัฒนาขึ้นตามแนวทางของการวิจัยเชิงคุณภาพ พบประเด็นสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพการนำแนวคิด 7Q Storytelling ไปใช้จริงในบริบทของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยสามารถจำแนกออกเป็นประเด็นหลัก 4 ประการ ดังนี้

1. ข้อจำกัดด้านความเข้าใจในแนวคิด 7Q ของครูผู้สอน ส่งผลให้การประยุกต์ใช้แนวคิดในกิจกรรมยังขาดความเป็นรูปธรรม

จากข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความเข้าใจในแนวคิด 7Q ในระดับพื้นฐาน แต่ยังขาดความเข้าใจเชิงลึกและความสามารถในการเชื่อมโยงแนวคิดกับการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับ Q ทั้งเจ็ดอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติของ Creativity Quotient (CQ) และ Adversity Quotient (AQ) ที่ครูส่วนใหญ่ไม่สามารถอธิบายความหมายหรือยกตัวอย่างกิจกรรมที่สะท้อนพฤติกรรมของ Q เหล่านี้ได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้การออกแบบกิจกรรมยังคงเน้นเพียงด้าน IQ และ EQ เป็นหลัก ข้อมูลจากแบบสอบถามวัดความเข้าใจพบว่าค่าเฉลี่ยภาพรวมของความเข้าใจครูอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$, $SD = 0.52$) ดังแสดงในตารางด้านล่างนี้ตารางที่ 1 ระดับความเข้าใจของครูต่อองค์ประกอบ 7Q (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

7Q Component	Mean ($\bar{X}$)
Intelligence (IQ)	3.12
Emotional (EQ)	3.31
Moral (MQ)	2.71
Creativity (CQ)	2.85
Adversity (AQ)	2.65
Physical/Play (PQ)	2.88
Social (SQ)	2.93

จากข้อมูลด้านบน Q ที่เข้าใจน้อยที่สุดคือ MQ ($\bar{X} = 2.71$) และ AQ ($\bar{X} = 2.65$) ในขณะที่ EQ เป็น Q ที่ได้รับความเข้าใจมากที่สุด ($\bar{X} = 3.31$) ผลการสังเกตจากการจัดกิจกรรมในห้องเรียนยังพบว่ากิจกรรมส่วนใหญ่มุ่งเน้นการตอบคำถาม การแสดงอารมณ์ หรือการเล่านิทานแบบทั่วไป โดยขาดการวางโครงสร้างกิจกรรมที่ออกแบบมาอย่างชัดเจนตามเป้าหมายของแต่ละ Q สถานการณ์นี้สะท้อนให้เห็นว่าครูยังคงต้องการการสนับสนุนทั้งในด้านความรู้ เครื่องมือ และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการประยุกต์ใช้แนวคิด 7Q อย่างแท้จริง

2. ข้อจำกัดด้านเวลาและภาระงานของครู เป็นอุปสรรคต่อการประยุกต์ใช้แนวคิด 7Q อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้ชี้ให้เห็นว่า ภาระงานที่หลากหลายและเวลาในการเตรียมการเรียนการสอนที่จำกัดเป็นปัจจัยสำคัญที่ขัดขวางความ

ต่อเนื่องและคุณภาพของการนันทานตามแนวคิด 7Q ไปใช้ในห้องเรียน ครูร้อยละ 85.7 ให้ความเห็นว่า การเตรียมกิจกรรมตามแนวคิด 7Q ต้องใช้เวลามากกว่าการจัดการเรียนรู้แบบทั่วไป และร้อยละ 78.6 ระบุว่า ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ครบทั้ง 7Q ภายในเวลาที่กำหนดในแต่ละคาบเรียน เมื่อนำข้อมูลจากบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียนมาวิเคราะห์ พบว่า ครูส่วนใหญ่มักให้เวลากับกิจกรรมที่ส่งเสริม IQ และ EQ เป็นหลัก ขณะที่กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ Creativity Quotient (CQ) และ Adversity Quotient (AQ) มักถูกตัดออก โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่โรงเรียนมีภารกิจพิเศษหรืองานเอกสารจำนวนมาก เช่น การประเมินคุณภาพภายใน หรือการจัดกิจกรรมภายนอกห้องเรียน ตัวอย่างเช่น ในกรณีศึกษาหนึ่ง ครูได้วางแผนกิจกรรม EQ ให้ใช้เวลา 10 นาที แต่ด้วยข้อจำกัดด้านเวลา จึงลดลงเหลือเพียง 2 นาที ขณะที่กิจกรรม CQ ที่ต้องใช้สื่อและอุปกรณ์เสริม เช่น การแสดงบทบาทสมมติ หรือการใช้เกมสร้างสรรค์ กลับถูกละเว้นไปทั้งหมด การสัมภาษณ์ครูเพิ่มเติมสะท้อนให้เห็นว่า ภาระงานอื่น ๆ เช่น การกรอกเอกสารการประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล, การจัดทำแผนการสอนรายสัปดาห์, และการเตรียมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและวัฒนธรรม ล้วนแย่งชิงเวลาและพลังงานของครูจากการวางแผนกิจกรรมแบบเจาะจงตามแนวคิด 7Q ครูบางรายยังระบุว่า แม้มีความตั้งใจดี แต่แนวคิด 7Q “ต้องใช้ความคิดออกแบบล่วงหน้าอย่างมีระบบ” จึงมักเลื่อนหรือปรับใช้เฉพาะบาง Q ที่ง่ายต่อการจัดการ เช่น EQ และ IQ สถานการณ์เหล่านี้จึงสะท้อนว่า แม้ครูจะมีความสนใจในแนวคิด 7Q และรับรู้ถึงคุณค่าของการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน แต่ข้อจำกัดด้านเวลาและภาระงานยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญที่ส่งผลต่อการออกแบบกิจกรรม การใช้สื่อ และการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยง Q ทั้งเจ็ดอย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพในระดับปฐมวัย

3. ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนของครูต่อองค์ประกอบ 7Q เป็นอุปสรรคต่อการออกแบบกิจกรรมอย่างครอบคลุม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและบันทึกผลการจัดกิจกรรม พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ประสบกับข้อจำกัดในการเข้าถึงสื่อหรือชุดนิทานที่ออกแบบตามกรอบ 7Q อย่างชัดเจน โดยเฉพาะนิทานที่ตอบโจทย์ด้าน Creativity Quotient (CQ), Adversity Quotient (AQ) และ Moral Quotient (MQ) ครูบางรายระบุว่า แม้มีความตั้งใจจะพัฒนางิจกรรมให้หลากหลาย แต่ไม่สามารถหาแหล่งข้อมูลหรือสื่อที่เหมาะสมได้ภายในระยะเวลาจำกัด ส่งผลให้การจัดกิจกรรมต้องพึ่งพานิทานทั่วไปที่ไม่ได้วางโครงสร้างตาม Q อย่างเป็นระบบ แบบสอบถามปลายเปิดที่ออกแบบให้เด็กแสดงความรู้สึkstต่อกิจกรรมแต่ละประเภท (โดยใช้ภาพและสถานการณ์สมมติ) พบว่า เด็กให้ความสนใจและมีปฏิสัมพันธ์สูงกับกิจกรรมที่มีอุปกรณ์เสริม เช่น หุ่นมือ, ภาพเคลื่อนไหว, หรือฉากประกอบ แต่ในห้องเรียนที่ไม่มีสื่อเหล่านี้ เด็กมักแสดงอาการเบื่อหน่ายหรือเสียสมาธิเร็ว โดยเฉพาะกิจกรรมในกลุ่ม CQ และ PQ ที่ต้องใช้การสื่อสารทางภาพและการมีส่วนร่วมจากเด็กอย่างมาก ผลการสัมภาษณ์ครูจำนวน 14 คนจาก 4 โรงเรียน พบว่า ร้อยละ 92.8 เห็นว่า ขาดสื่อและแนวทางการออกแบบกิจกรรม 7Q ที่สามารถนำไปใช้ได้ทันที ร้อยละ 71.4 ระบุว่า หากมีชุดสื่อที่ชัดเจนจะสามารถขยายผลกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง และร้อยละ 85.7 เห็นว่าการมี “คู่มือกิจกรรม” และ “คลังนิทานแบ่งตาม Q” จะช่วยลดเวลาเตรียมการ

สอนและเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารกับเด็ก ตัวอย่างจากบันทึกกิจกรรมยังพบว่า ครูในโรงเรียนหนึ่งซึ่งได้รับการอบรมการใช้สื่อจากโครงการนาร่อง มีความสามารถในการจัดกิจกรรมได้ครบทั้ง 7Q ภายในหนึ่งคาบเรียน ขณะที่โรงเรียนที่ไม่มีสื่อสนับสนุนใช้กิจกรรมเพียง 3-4 Q ต่อคาบ และเน้นเฉพาะนิทานที่มีอยู่เดิมเท่านั้น จากผลการวิเคราะห์เชิงลึก จึงสามารถสรุปได้ว่า “ความพร้อมด้านสื่อ” เป็นตัวแปรแปรผันร่วมที่มีนัยสำคัญต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมตามแนวคิด 7Q การขาดชุดเครื่องมือประกอบกิจกรรม เช่น นิทานแยกตาม Q, แนวทางการตั้งคำถามปลายเปิด, และชุดกิจกรรมเสริมแต่ละ Q ส่งผลโดยตรงต่อความยากลำบากของครูในการออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักการ 7Q อย่างครบถ้วน

4. ทักษะคติของผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษา มีผลต่อความต่อเนื่องในการใช้แนวคิด 7Q ในกิจกรรมการเรียนรู้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างของครู 8 คน และการสะท้อนผลจากผู้ปกครองในแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า ทักษะคติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับเด็ก โดยเฉพาะผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญต่อการยอมรับและส่งเสริมกิจกรรมที่ใช้แนวคิด 7Q ครูจำนวนหนึ่งให้ข้อมูลว่า ผู้ปกครองบางส่วนยังไม่เข้าใจว่าแนวคิด 7Q แตกต่างจากการเล่านิทานทั่วไปอย่างไร โดยมองว่าเป็นเพียงกิจกรรมเสริมความบันเทิงหรือการใช้เวลาว่าง มากกว่ากิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการในมิติต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ครูบางรายระบุว่า มีผู้ปกครองตั้งคำถามถึงความคุ้มค่าในการใช้เวลาเรียนกับกิจกรรมที่ดู “ไม่เน้นวิชาการ” ทำให้โรงเรียนต้องปรับกิจกรรมให้เน้นการอ่านออกเขียนได้ หรือสื่อการสอนที่จับต้องได้มากกว่า ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดในหมวด “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง” พบว่า ร้อยละ 68.2 ของครูเห็นว่าทักษะคติของผู้ปกครองต่อกิจกรรมแนว 7Q ยังไม่สนับสนุนเท่าที่ควร โดยเฉพาะในมิติของ CQ และ PQ ซึ่งถูกมองว่าเป็น “การเล่น” มากกว่าการเรียนรู้ ส่งผลให้การสื่อสารกับผู้ปกครองต้องใช้เวลาและความพยายามในการอธิบายเชิงวิชาการเพิ่มเติม นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังสะท้อนว่า ผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งยังให้ความสำคัญกับการวัดผลทางวิชาการมากกว่าพัฒนาการด้าน EQ, MQ หรือ AQ ส่งผลให้การจัดกิจกรรมเล่านิทานเชิง 7Q ไม่ได้รับการส่งเสริมในระดับนโยบายภายในโรงเรียน ตัวอย่างเช่น การไม่บรรจุ 7Q ไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้หลัก หรือไม่อนุมัติเวลาและงบประมาณในการพัฒนาสื่อและอบรมครูเพิ่มเติม ผลการสังเกตจากบันทึกกิจกรรมในห้องเรียนสะท้อนตรงกันว่า โรงเรียนที่มี การสนับสนุนจากผู้บริหารและผู้ปกครอง กิจกรรม 7Q มีความต่อเนื่องและสร้างผลเชิงบวกที่ชัดเจนมากกว่าโรงเรียนที่ขาดการสนับสนุนจากปัจจัยแวดล้อมดังกล่าว

5. อภิปรายผล

การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด 7Q ในระดับปฐมวัยนั้น นับเป็นความพยายามสำคัญในการวางรากฐานพัฒนาการรอบด้านให้แก่เด็ก ทั้งในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับการเติบโตอย่างมีคุณภาพในโลกยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม

ผลการวิจัยในครั้งนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่าการนำแนวคิด 7Q ไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียนยังคงเผชิญข้อจำกัดและอุปสรรคในหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความเข้าใจของครูผู้สอน เวลาที่จำกัด ระบบสนับสนุนเชิงนโยบาย ตลอดจนปัจจัยแวดล้อมทางสังคมและครอบครัว ประการแรก ข้อจำกัดด้านความเข้าใจในแนวคิด 7Q ของครูผู้สอนยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความไม่ชัดเจนของกิจกรรมที่ออกแบบ แม้ว่าครูส่วนใหญ่จะมีความตั้งใจในการบูรณาการแนวคิดดังกล่าวในชั้นเรียน แต่ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามชี้ให้เห็นว่า ความเข้าใจของครูยังคงอยู่ในระดับพื้นฐาน โดยเฉพาะในมิติของ Creativity Quotient (CQ), Moral Quotient (MQ) และ Adversity Quotient (AQ) ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีลักษณะนามธรรมและซับซ้อน ส่งผลให้การออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนา Q เหล่านี้ยังคงไม่ชัดเจน ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Shulman (1986) เรื่อง Pedagogical Content Knowledge ที่เน้นว่า ครูต้องมีทั้งความรู้ด้านเนื้อหาและความสามารถในการถ่ายทอดอย่างเป็นระบบจึงจะสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ผลการประเมินเชิงสถิติยังพบว่า Q ที่ครูเข้าใจต่ำสุดคือ MQ ($\bar{X} = 2.71$) และ AQ ($\bar{X} = 2.65$) ขณะที่ EQ เป็น Q ที่ได้รับความเข้าใจมากที่สุด ($\bar{X} = 3.31$) ประการที่สอง ปัญหาด้านเวลาและภาระงานของครูเป็นอีกอุปสรรคที่สำคัญ โดยผลการสัมภาษณ์และแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ครูจำนวนมากมีภาระงานนอกเหนือจากการสอนจำนวนมาก ทั้งในด้านงานเอกสาร งานประเมิน และกิจกรรมพิเศษ ส่งผลให้มีเวลามากพอในการวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงลึกตามแนวคิด 7Q ครูร้อยละ 85.7 เห็นว่าการใช้แนวคิด 7Q ต้องใช้เวลาเตรียมกิจกรรมมากกว่าปกติ และร้อยละ 78.6 ระบุว่าไม่สามารถจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 7Q ได้ภายในเวลาที่มีอยู่ โดยเฉพาะ CQ และ AQ มักถูกตัดออกเมื่อต้องลดเวลาในชั้นเรียน ข้อมูลจากแบบบันทึกกิจกรรมยังพบว่า ครูบางคนลดเวลาของกิจกรรม EQ จาก 10 นาที เหลือเพียง 2 นาที หรือข้ามกิจกรรม AQ ไปโดยสิ้นเชิง ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fullan (2007) ที่ชี้ว่า การเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากไม่มีการสนับสนุนในระดับโครงสร้าง ทั้งด้านเวลา ทรัพยากร และนโยบายที่ชัดเจน ประการที่สาม ความไม่ต่อเนื่องของการพัฒนาองค์ความรู้ของครูเกี่ยวกับแนวคิด 7Q ทำให้ครูขาดความมั่นใจในการนำแนวคิดไปใช้จริงในห้องเรียน ผลจากการสัมภาษณ์สะท้อนว่า การอบรมที่ครูเคยเข้าร่วมมักเป็นเพียงการอบรมระยะสั้น โดยไม่มีระบบติดตามผลหรือการสร้างเครือข่ายครูเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งผลให้ครูไม่สามารถพัฒนาทักษะการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนของตนได้อย่างต่อเนื่อง ประเด็นนี้สะท้อนแนวคิดของ Guskey (2002) ที่เน้นว่า การพัฒนาครูที่มีประสิทธิผลต้องมีการติดตามผลหลังอบรม และเปิดโอกาสให้ครูสะท้อนผลการปฏิบัติจริง ซึ่งจะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนในระยะยาว ประการที่สี่ ปัจจัยแวดล้อมจากผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียนยังมีอิทธิพลอย่างมากต่อความสำเร็จของการจัดกิจกรรมตามแนวคิด 7Q งานวิจัยพบว่า ผู้ปกครองบางส่วนยังไม่เห็นคุณค่าของกิจกรรมดังกล่าว โดยมองว่าเป็นเพียงการเล่นหรือการใช้เวลานอกบทเรียน ขณะที่ผู้บริหารโรงเรียนบางแห่งยังไม่ได้กำหนดนโยบายหรือจัดเวลาเรียนที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม 7Q อย่างเต็มรูปแบบ แนวคิดของ Bronfenbrenner (1979) ในเรื่อง Ecological Systems Theory สนับสนุนประเด็นนี้ โดยระบุว่า พัฒนาการของเด็กได้รับอิทธิพลจากบริบทหลายระดับ หากระดับ mesosystem

(เช่น ความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครอง) และ exosystem (เช่น นโยบายโรงเรียน) ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจัง เด็กก็จะไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ นอกจากนี้ยังพบข้อจำกัดด้านเครื่องมือในการประเมินผลพัฒนาการตามแนวทาง 7Q โดยเฉพาะ MQ และ SQ ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม และจิตวิญญาณ ซึ่งมักประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมทั่วไปมากกว่าการใช้แบบประเมินที่เป็นระบบ สถานการณ์นี้สอดคล้องกับข้อเสนอของ Silvia & Gerson (2015) ที่เสนอแนวทาง Authentic Assessment โดยแนะนำให้ใช้สถานการณ์สมมติหรือกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมจริง เพื่อประเมินคุณลักษณะทางจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม ในงานวิจัยนี้จึงมีความพยายามในการพัฒนาแบบบันทึกผลกิจกรรมเพื่อประเมิน 7Q อย่างมีระบบมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ยังต้องกล่าวถึงผลกระทบเชิงบวกจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยงานวิจัยพบว่า เด็กที่สามารถสะท้อนพฤติกรรม EQ, SQ และ MQ ได้ชัดเจน มักมีพื้นฐานจากครอบครัวที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และมีผู้ปกครองที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับแนวคิดของ Epstein (2011) ที่ย้ำว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะเมื่อโรงเรียนสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุปแล้ว การใช้แนวคิด 7Q ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นแนวทางที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และทักษะชีวิต แต่ความสำเร็จของแนวทางนี้จะเกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืนก็ต่อเมื่อมีการสนับสนุนทั้งในด้านองค์ความรู้ ทรัพยากร เครื่องมือประเมิน และการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนอย่างเป็นระบบ กล่าวอีกนัยหนึ่ง แนวคิด 7Q ไม่ควรเป็นเพียงกิจกรรมเสริม แต่ควรได้รับการขับเคลื่อนในระดับนโยบายให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง

6. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการประยุกต์ใช้แนวคิด 7Q Storytelling ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย” ซึ่งมุ่งตอบคำถามวิจัยสองข้อหลัก ได้แก่ (1) ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยประสบกับปัญหาและอุปสรรคใดบ้างในการประยุกต์ใช้แนวคิด 7Q Storytelling และ (2) ปัจจัยใดส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวในบริบทของโรงเรียนระดับปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า มีปัจจัยและอุปสรรคสำคัญหลายประการที่ส่งผลต่อการนำแนวคิด 7Q Storytelling ไปใช้ในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นแรก พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความเข้าใจในแนวคิด 7Q อยู่ในระดับพื้นฐาน โดยเฉพาะมิติของ Adversity Quotient (AQ) และ Creativity Quotient (CQ) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีลักษณะนามธรรมและต้องอาศัยความเข้าใจเชิงลึกในการออกแบบกิจกรรมให้สามารถสะท้อนเป้าหมายของ Q แต่ละด้านได้อย่างแท้จริง (Stoltz, 1997; Sternberg, 2006) อย่างไรก็ตาม ครูหลายคนยังไม่สามารถระบุลักษณะของกิจกรรมที่ตอบโจทย์ Q เหล่านี้ได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้การจัดกิจกรรมยังคงเน้นหนักในด้าน IQ และ EQ เป็นหลัก นอกจากนี้ยังพบว่า

ครูส่วนใหญ่ยังขาดเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการออกแบบกิจกรรมให้ครอบคลุมทั้ง 7Q อย่างเป็นระบบ รวมถึงไม่มีแนวทางการประเมินผลที่เชื่อถือได้ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ลดความมั่นใจในการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (Silvia & Gerson, 2015)

สำหรับประเด็นที่สอง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการประยุกต์ใช้แนวคิด 7Q ได้แก่ ข้อจำกัดด้านเวลาและภาระงานของครู ซึ่งครูจำนวนมากให้ข้อมูลว่าแม้มีความตั้งใจที่จะออกแบบกิจกรรมตามแนวคิด 7Q แต่ภาระงานที่ต้องรับผิดชอบในแต่ละวัน โดยเฉพาะงานเอกสาร งานกิจกรรมพิเศษ และการบริหารจัดการในห้องเรียน ส่งผลให้ไม่มีเวลาเพียงพอในการวางแผนกิจกรรมอย่างลึกซึ้ง ครูบางคนจึงจำเป็นต้องลดกิจกรรมบาง Q ออกไป โดยเฉพาะ AQ และ CQ ที่ต้องใช้เวลาเตรียมการมาก (Darling-Hammond, 2010) นอกจากนี้ การพัฒนาวิชาชีพของครูยังขาดความต่อเนื่อง ครูจำนวนมากเคยผ่านการอบรมเรื่อง 7Q Storytelling เพียงครั้งเดียว โดยไม่มีระบบติดตามหรือเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ไม่สามารถต่อยอดความรู้และประยุกต์ใช้ในบริบทห้องเรียนจริงได้อย่างมั่นใจ (Guskey, 2002) ส่วนบริบทของโรงเรียนและครอบครัวเองก็มีอิทธิพลสำคัญ โรงเรียนที่มีผู้บริหารสนับสนุนเชิงนโยบาย เช่น การยืดหยุ่นเวลาเรียน หรือส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC) มักสามารถจัดกิจกรรม 7Q ได้ครบถ้วนและต่อเนื่องมากกว่าโรงเรียนทั่วไป (Fullan, 2007) ในขณะเดียวกัน การมีส่วนร่วมของครอบครัวก็ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในมิติของ EQ, SQ และ MQ ซึ่งเด็กที่เติบโตในครอบครัวที่สนับสนุนการเรียนรู้ มีการพูดคุยเรื่องนิทานหรือแสดงพฤติกรรมแบบอย่างด้านคุณธรรม จะมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม และคุณธรรมเด่นชัดกว่ากลุ่มอื่น (Epstein, 2011)

กล่าวโดยสรุป การประยุกต์ใช้แนวคิด 7Q Storytelling อย่างมีประสิทธิภาพในระดับปฐมวัย จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนทั้งจากด้านความรู้เชิงลึก เครื่องมือการจัดกิจกรรมที่มีคุณภาพ การอบรมครูอย่างต่อเนื่อง รวมถึงบทบาทของผู้บริหารและครอบครัวที่ต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การพัฒนาเด็กในทุกมิติเป็นไปอย่างสมดุลและยั่งยืน และสร้างองค์ความรู้ใหม่ในด้านการพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงคุณธรรม จริยธรรม และพหุปัญญาผ่านกรอบแนวคิด 7Q อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งในระดับนโยบาย และการปฏิบัติจริง องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการนำแนวคิด 7Q Storytelling ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในเชิงองค์รวม ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน จากผลการวิจัยสามารถพัฒนาเป็นแนวทางเชิงรูปธรรมในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด 7Q Storytelling ได้ ดังนี้ 1) ระดับสถานศึกษาควรจัดตั้ง “ศูนย์การเรียนรู้ 7Q Storytelling” เพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาและเผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และกิจกรรมเล่านิทานที่สอดคล้องกับพหุปัญญาและคุณธรรมของผู้เรียน ตลอดจนเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับครูและผู้ปกครองในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดกิจกรรม 2) ระดับครูผู้สอนควรส่งเสริมการอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการออกแบบกิจกรรมเล่านิทานที่เชื่อมโยง

กับองค์ประกอบทั้ง 7 ด้านของแนวคิด 7Q และสามารถประเมินผลลัพธ์ของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ และ 3) ระดับนโยบายหน่วยงานทางการศึกษาอาจนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรอบรมครู หรือ โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และพหุปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยในระดับชาติ แนวทางเชิงรูปธรรมเหล่านี้ สะท้อนศักยภาพของกรอบแนวคิด 7Q Storytelling ในการพัฒนาเด็กอย่างองค์รวม และสามารถนำไปขยายผล ในบริบทต่าง ๆ ของการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างยั่งยืนทั้งยังเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนานโยบายด้านการ เรียนรู้เชิงคุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การบรรจุแนวคิด 7Q Storytelling ในแผนการจัดการเรียนรู้ระดับชาติ

ควรมีการกำหนดนโยบายในระดับกระทรวงศึกษาธิการเพื่อบรรจุแนวคิด 7Q Storytelling ไว้ในหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ในลักษณะเป็นแนวทางบังคับใช้หรือกรอบแนะนำที่ชัดเจน โดยกำหนด ตัวชี้วัดการพัฒนาสำหรับองค์ประกอบทั้ง 7Q อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีทิศทาง นอกจากนี้ ควรสนับสนุนการจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ด้าน 7Q Storytelling ในระดับประเทศและระดับพื้นที่ เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) รวมทั้งเป็นช่องทางในการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการใช้แนวคิด 7Q ในบริบทจริง

2. การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรการสอนอย่างเพียงพอ

ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณเฉพาะสำหรับการพัฒนาและจัดหาสื่อ นิทาน และอุปกรณ์เสริมที่สอดคล้องกับเป้าหมายของแต่ละ Q โดยเฉพาะองค์ประกอบ Creativity Quotient (CQ), Adversity Quotient (AQ) และ Moral Quotient (MQ) ซึ่งเป็นด้านที่ครูส่วนใหญ่ขาดแคลนและมีความซับซ้อน ในการออกแบบกิจกรรม นอกจากนี้ ควรกำหนดให้มีโครงการอบรมเชิงลึกอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยเน้นการฝึกปฏิบัติจริง (Hands-on Training) และมีระบบติดตามผลหลังการอบรม (Follow-up Training) เพื่อประเมินการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน อันจะช่วยเพิ่มความมั่นใจและความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรม ตามแนวคิด 7Q อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. การขยายการวิจัยสู่การประเมินผลระยะยาว

ควรมีการศึกษาผลลัพธ์ของการใช้ 7Q Storytelling ต่อพัฒนาการของเด็กในระยะยาวอย่างน้อย 3-5 ปี เพื่อประเมินความยั่งยืนและผลกระทบในมิติที่ครอบคลุม ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม คุณธรรม และการ ปรับตัว โดยเฉพาะในองค์ประกอบที่มีลักษณะนามธรรม เช่น EQ, MQ และ AQ การประเมินควรใช้วิธีการประเมิน

เชิงแท้จริง (Authentic Assessment) และการติดตามเด็กเป็นรายบุคคล (Longitudinal Tracking) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สะท้อนพัฒนาการอย่างแท้จริง มากกว่าการประเมินแบบสังเกตทั่วไป

2. การพัฒนาเครื่องมือประเมินที่เป็นระบบและเฉพาะด้าน

ควรพัฒนาเครื่องมือประเมินที่มีความเป็นมาตรฐานและสามารถวัดพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของเด็กในแต่ละ Q ได้อย่างชัดเจน โดยมีการจัดทำคู่มือการออกแบบกิจกรรมและแบบประเมินแยกตามแต่ละ Q ซึ่งประกอบด้วยตัวอย่างกิจกรรม คำถามปลายเปิด เกณฑ์การให้คะแนน และวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในช่วงวัยปฐมวัย เครื่องมือดังกล่าวควรผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น และมีการทดลองใช้ในโรงเรียนหลายภูมิภาค เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาและการประยุกต์ใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและยกระดับคุณภาพของการจัดกิจกรรมตามแนวคิด 7Q Storytelling ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน). (2566). *รายงานสถานการณ์คุณธรรมสังคมไทย ปี 2566*.

<https://mdc.moralcenter.or.th>

Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Harvard University Press.

Bruner, J. (1996). *The culture of education*. Harvard University Press.

Guskey, T. R. (2002). Professional development and teacher change. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 8(3), 381–391. <https://doi.org/10.1080/135406002100000512>

Isbell, R., Sobol, J., Lindauer, L., & Lowrance, A. (2004). The effects of storytelling and story reading on the oral language complexity and story comprehension of young children. *Early Childhood Education Journal*, 32(3), 157–163. <https://doi.org/10.1007/s10643-004-0359-1>

Lickona, T. (2004). *Character matters: How to help our children develop good judgment, integrity, and other essential virtues*. Simon & Schuster.

Miles, M. B., Huberman, A. M., & Saldaña, J. (2014). *Qualitative data analysis: A methods sourcebook* (3rd ed.). SAGE.

Rahiem, M. D. H. (2021). Storytelling in early childhood education: Time to go digital.

- International Journal of Child Care and Education Policy*, 15(1), Article 4.
<https://doi.org/10.1186/s40723-021-00081-x>
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2(2), 49–60.
- Shonkoff, J. P., & Phillips, D. A. (Eds.). (2000). *From neurons to neighborhoods: The science of early childhood development*. National Academy Press.
- Shulman, L. S. (1986). Those who understand: Knowledge growth in teaching. *Educational Researcher*, 15(2), 4–14. <https://doi.org/10.3102/0013189X015002004>
- Smith, F., & Goldstein, H. (2017). Social-emotional competence and early childhood education: The role of teacher-child relationships. *Early Child Development and Care*, 187(7–8), 1073–1085. <https://doi.org/10.1080/03004430.2016.1223062>
- Stoltz, P. G. (1997). *Adversity quotient: Turning obstacles into opportunities*. John Wiley & Sons.
- UNESCO. (2020). *Education in a post-COVID world: Nine ideas for public action*.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373717>
- UNICEF. (2021). *The state of the world's children 2021: On my mind—Promoting, protecting and caring for children's mental health*. <https://www.unicef.org/reports/state-worlds-children-2021>
- Zins, J. E., Weissberg, R. P., Wang, M. C., & Walberg, H. J. (Eds.). (2004). *Building academic success on social and emotional learning*. Teachers College Press.